

РЕШЕНИЕ

№ 41589

гр. София, 12.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 22 състав, в
публично заседание на 14.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Десислава Корнезова

при участието на секретаря Илияна Тодорова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **9754** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203-чл.207 от АПК.

Предявен е иск с правна квалификация чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Образувано е по подадена искова молба на „ХЕМУС ТУРС“ ЕООД, представлявано от Й. М. Р., срещу Национална агенция за приходите /НАП/, с която е предявен осъдителен иск за присъждане на обезщетение за периода 22.02.2023г.-01.05.2023г., за претърпени имуществени вреди, възлизащи в размер на сумата от 2 188, 68 лева (две хиляди сто осемдесет и осем лева и шестдесет и осем стотинки).

В обстоятелствената част на исковата молба се излагат следните релевантни за спора твърдения:

Ищецът посочва, че в качеството си на организатор на хазартни игри в игрална зала, находяща се в [населено място], [улица] внесъл държавна такса по чл.30, ал.6 ЗХ в размер на сумата от 100 000, 00 (сто хиляди) лева. Счита, че тази такса е била недължимо платена, поради което е поискал на 04.07.2022г. от НАП нейното възстановяване, но с решение № 000030-6794/26.07.2022г. на изпълнителния директор на НАП, това негово искане не е било удовлетворено. Впоследствие, соченият административен акт е бил отменен с решение № 521/31.01.2023г. по дело № 7556/2022г. на Административен съд София- град. Сумата от 100 000, 00 (сто хиляди) лева му е била възстановена на 02.05.2023г. Твърди се, че дружеството е претърпяло вреди от незаконосъобразния акт на ответника, поради което счита, че следва да му бъде присъдено обезщетение в размер на законната лихва върху недължимо внесена сума за периода от влизане в сила на съдебното решение до реалното ѝ връщане. Дружеството не е имало възможност да разполага и се разпорежда със собствените си средства, поради незаконния акт на администрацията и затова понесените вреди трябвало да се възмездят.

В проведеното открито съдебно заседание на 14.11.2025г. ищецът, чрез своя процесуален представител адв. М. П., поддържа иска и моли за неговото уважаване, както и за присъждане на направените разноски по делото.

Ответникът – Национална агенция за приходите, чрез процесуалния си представител юрк. К. Р. е депозирал писмен отговор по чл.131 ГПК, в който са развити следните съображения:

Не бил осъществен съставът по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, поради липсата на доказана реално претърпяна имуществена вреда и пряка и непосредствена връзка с отменения административен акт- решение № 000030-6794/26.07.2022г. Законната лихва представлявала обезщетение за репарирание на вредите от забавено изпълнение на парично задължение. Не се установявало, че с издаването на решение № 000030- 6794/26.07.2022 г. на изпълнителния директор на НАП ищецът да е изпаднал в забавя, а невъзможността за ползване на платената сума било предположение за неосъществена печалба от търговски оборот. Доказателства какъв оборот е реализирало дружеството преди влизане на съдебното решение в сила - 22.02.2023 г. и датата на възстановяване на сумата - 02.05.2023 г., съответно как би се отразило на оборота използването на сумата не били ангажирани. След като се търсело обезщетение за вреди, следвало да се докажат същите. Дължимост на законната лихва като обезщетение за вреди от издаденото решение не можело да се изведе и от разпоредбата на чл. 84, ал. 3 ЗЗД. Като „пропуснатата полза“ следвало да се приеме осуетяване на възможност за реално увеличаване имуществото на едно лице, в резултат от незаконосъобразен административен акт. Според чл. 82 от ЗЗД, „обезщетението обхваща претърпяната загуба и пропуснатата полза, доколкото те са пряка и непосредствена последица от неизпълнението и са могли да бъдат предвидени при пораждане на задължението“. По аргумент от Тълкувателно решение № 3/12.12.2012 г. по тълк. дело № 3/2012 г. на ВКС: „при предявен иск по чл. 82 ЗЗД за обезщетяване на вреди под формата на пропуснати ползи, произтичащи от забавено изпълнение на задължение ..., трябва да съществува сигурност за увеличаване на имуществото на кредитора, която сигурност не се предполага; на обезщетяване подлежат не всички пропуснати от възложителя ползи, а само тези, които са били предвидими за страните по сделката към момента на пораждане на задължението и са пряка и непосредствена последица от неговото неизпълнение. Това са ползите, чието пропускане, с оглед специфичните за случая обстоятелства и при проявена грижа на стопанин /добрия търговец, страните са могли и са били длъжни да предположат и което е причинено именно от неизпълнението, т.е. което представлява негов необходим и закономерен резултат“.

Според ответника, претенцията на ищеца се градяла върху оборима презумпция и хипотези, осъществяването на които не е доказано. Липсвала и причинно-следствена връзка между издаденото решение № 000030-6794/26.07.2022г. на изпълнителния директор на НАП и претендираните имуществени вреди в размер на 2 188,68 лева (две хиляди сто осемдесет и осем лева и шестдесет и осем стотинки). Държавната такса по чл.30, ал.6 ЗХ била финансово плащане със задължителен характер, което се налагало едностранно от държавата. В тежест на ищеца било да докаже настъпването на претендираните вреди, като установи техния характер и размер. При липсата на такова доказване не можело да се формира обоснован извод за наличие на причинно-следствена връзка между процесния акт и твърдяната, но недоказано настъпила вреда за дружеството. Отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ не се презумирала по силата на закона, поради което в тежест на ищеца било да установи по категоричен и безспорен начин наличието на кумулативно изискуемите предпоставки за ангажиране на същата. Липсата на който и да е от елементите от правопораждащия фактически състав за възникване правото на обезщетение за претърпени вреди, възпрепятствала възможността да се реализира отговорността на НАП на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Предвид изложеното, ответникът моли да бъде отхвърлена изцяло исковата претенция, както и да се присъдят разноски на процесуална защита.

Заклучението на прокурора от Софийска градска прокуратура е, че исковата претенция е основателна и следва да бъде уважена.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.- град, след извършена преценка поотделно и в съвкупност на събраните доказателства, доводите на страните по реда на чл.235, ал.2 ГПК във вр.чл.144 АПК, приема за установено следното от фактическа страна:

С решение № 000030-1520/29.04.2021г. на изпълнителния директор на НАП е бил издаден лиценз на „ХЕМУС ТУРС“ ЕООД за организиране на хазартни игри с игрални автомати за срок от 10 години за игрална зала в [населено място], [улица]. Посочено е, че размера на дължимата държавна такса по чл.30, ал.1 ЗХ във вр. чл.3, ал.1, т.4, б.“в“ от Тарифа за таксите /ТТЗХ/ е в размер на сумата от 25 000, 00 (двадесет и пет хиляди) лева. Държавната такса за издаване и поддържане на лиценза е в размер на сумата от 100 000, 00 (сто хиляди) лева на основание чл.30, ал.6 ЗХ.

С платежно нареждане от 19.05.2021г. „ХЕМУС ТУРС“ ЕООД на основание чл.30, ал.6 от ЗХ е внесло сумата от 100 000, 00 (сто хиляди) лева по сметка на НАП.

Подадено е било искане вх. № 26-Х-77/04.07.2022г. от „ХЕМУС ТУРС“ ЕООД да му бъде възстановена преведената по сметка на НАП сума от 100 000, 00 (сто хиляди) лева, като недължимо платена по арг. от чл. 30, ал.7 във вр. § 86 от Преходните и Заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за хазарта (обн. ДВ, бр. 69 от 04.08.2020г., изм. ДВ, бр. 11 от 2021 г., в сила от 09.02.2021 г).

Издадено е било решение № 000030-6794/26.07.2022г. на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите, с което е оставено без уважение искането вх. № 26-Х-77/04.07.2022г. на „ХЕМУС ТУРС“ ЕООД за възстановяване на платена държавна такса по чл.30, ал.6 от ЗХ в размер на 100 000, 00 (сто хиляди) лева.

С решение № 521/31.01.2023г., постановено по дело № 7556/2022г. на Административен съд София- град е било отменено решение № 000030-6794/26.07.2022г. на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите. Преписката е изпратена на компетентния орган – изпълнителен директор на НАП, да се произнесе по същество по искане за възстановяване, вх. № 26-Х-77/04.07.2022 г. Съдебният акт е влязъл в законна сила на 22.02.2023г.

С решение № 000030-2826/04.04.2023г. ответникът е уважил искането на „ХЕМУС ТУРС“ ЕООД, като е разпоредено да се възстанови недължимо платена държавна такса по чл.30, ал.6 ЗХ в размер на сумата от 100 000, 00 (сто хиляди) лева за обект: игрална зала в [населено място], [улица].

Сумата от 100 000, 00 (сто хиляди) лева е преведена по банковата сметка на „ХЕМУС ТУРС“ ЕООД на 02.05.2023г.

Депозирано е било искане вх. № М-26-Х-216/18.09.2024г. от „ХЕМУС ТУРС“ ЕООД за заплащане на лихва за периода 19.05.2021г.-02.05.2023г. в размер на сумата от 20 314, 55 лева, по възстановена и обявена за недължимо платена държавна такса в размер на 100 000, 00 (сто хиляди) лева.

Последвало е издаването на решение № 000030-11056/17.10.2024г. на изпълнителния директор на НАП, с което е било оставено без уважение искането на „ХЕМУС ТУРС“ ЕООД за заплащане на лихва върху недължимо платената сума за периода 19.05.2021г.-02.05.2023г.

С решение № 6790/26.02.2025г. по дело № 10885/2024г. на Административен съд София-град, жалбата на „ХЕМУС ТУРС“ ЕООД срещу решение № 000030-11056/17.10.2024г. на изпълнителния директор на НАП, е била отхвърлена, като неоснователна.

С решение № 8135/24.07.2025г. по дело № 4239/2025г. на Върховен административен съд на Република България, е било оставено в сила решение № 6790/26.02.2025г. по дело № 10885/2024г. на Административен съд София-град.

При така установените факти, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.- град, обосновава следните правни изводи :

Предявеният иск е процесуално допустим, защото е подаден от страна, която има правен интерес от водене на настоящото производство, а ответникът е пасивно легитимиран по претенцията. След като са въведени твърдения за причинени вреди на ищеца, които са във връзка с отменен административен акт, е налице спор по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, който е подсъден на Административен съд София-град.

Отговорността по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди по своя характер е обективна, т.е. не е необходимо наличие на вина. Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините носят отговорност за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, като когато вредите са причинени от незаконно действие или бездействие, незаконосъобразността им се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение. Разпоредбата урежда предпоставките, при които възниква задължение за поправяне на причинените вреди, като фактическият състав, при осъществяването на който се поражда правото на обезщетение, включва следните елементи: вреда; незаконен акт, действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност; причинна връзка между вредата и акта, действието и/или бездействието.

Пасивно легитимиран ответник срещу когото следва да се предяви иска за обезщетение, съгласно чл. 205 от АПК е юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт са настъпили вредите. Под „орган” и по смисъла на § 1, т.1 ДР на АПК се има предвид този държавен орган, чиито длъжностни лица със своите действия и/или бездействия са причинили вреди на граждани. Ето защо, Национална агенция за приходите, като юридическо лице по чл.2 ЗНАП, се явява надлежния ответник по предявения иск с квалификация чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Ищецът „ХЕМУС ТУРС“ ЕООД извежда своята претенция за обезвреда от твърдението, че е понесъл имуществени вреди - пропуснати ползи от неправомерното задържане на паричните му средства за исковия период, изразяващи се в законната лихва върху недължимо внесената сума от 100 000, 00 (сто хиляди) лева.

От визираните по-горе предпоставки по чл.1 от ЗОДОВ могат да се изведат две хипотези на ангажиране на отговорността за вреди в резултат на административна дейност – причинени от незаконен акт (който от своя страна би могъл да бъде унищожаван или нищожен), както и от незаконно действие или бездействие на орган или длъжностно лице. При претендиране на вреди от незаконосъобразен административен акт, исковата претенция е допустима след отмяната му по съдебен ред или при едновременно предявяване на иска с оспорването на административния акт (чл.204, ал.1 и ал.2 от АПК). В случаите, когато вредите са причинени от незаконосъобразно действие или бездействие, незаконосъобразността им се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение (чл. 204, ал.4 АПК). В тежест на ищеца е да установи при условията на пълно и главно доказване всички очертани дотук условия, правопораждащи правото по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Безспорно е, че с влязло в сила решение № 521/31.01.2023г. по дело № 7556/2022г. на Административен съд София-град е отменено решение № 000030-6794/26.07.2022г. на изпълнителния директор на НАП, с което е било отказано възстановяване на недължимо платена

държавна такса по чл.30, ал.6 ЗХ.

Предвид изложеното, съдът приема, че е доказано наличието на първата предпоставка, обуславяща основателността на предявения иск по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - отменен като незаконосъобразен административен акт.

На второ място, освен незаконосъобразността на акта, за наличието на непозволено увреждане, следва да се установи настъпила вреда, която е в пряка причинна връзка с деянието. В процеса се доказва, че в патримониума на ищеца са настъпили имуществени вреди.

Субективното право на обезщетение възниква само, ако претърпените загуби или пропуснати ползи са непосредствена последица от незаконосъобразния акт на административен орган. В настоящия казус такава пряка и непосредствена причинна връзка съществува.

Претенцията за обезщетение за имуществени вреди, поради невъзможността дружеството да разполага и да оперира с паричните средства в размер на 100 000, 00 (сто хиляди) лева за периода от 22.02.2023г. до 01.05.2023 г., което обезщетение е съответстващо на законната лихва в размер на 2 188, 68 лева (две хиляди сто осемдесет и осем лева и шестдесет и осем стотинки), настоящата инстанция намира за основателна.

Съгласно чл.4 ЗОДОВ, дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Съгласно теорията и съдебната практика, „пряка и непосредствена“ е тази вреда, която следва закономерно от твърдяната незаконосъобразна административна дейност, по силата на безусловно необходимата причинно - следствена връзка, която съществува между тях. Пряка последица означава директно въздействие върху правната сфера на увредения, т. е. увреденото лице не би претърпяло вредите, ако административният орган или длъжностните лица бяха действали съобразно закона. Под преки вреди следва да се разбират само тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат. Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени, т. е. да са настъпили по време и място, следващо противоположния резултат.

Безспорно между страните е обстоятелството, че сумата от 100 000, 00 (сто хиляди) лева е била възстановена на „ХЕМУС ТУРС“ ЕООД от НАП на дата 02.05.2023г. Налице е вреда, тъй като за процесния период дружеството не е могло да ползва собствените си парични средства. Тази вреда е в размер на законната лихва, съгласно чл. 86, ал. 1 ЗЗД. Налице е причинна връзка между незаконосъобразния административен акт и вредата. Отмяната на решение № 000030-6794/26.07.2022г. на изпълнителния директор на НАП има обратно действие и премахва породените от акта правни последици от момента на неговото издаване. Решението, с което се отменя административен акт има конститутивно действие и с обратна сила, считано от издаване на акта, отрича неговите правни последици като неосъществили се. Съгласно Тълкувателно решение № 3/22.04.2004г. по т. дело № 3/2004г. на ВКС на РБ, т. 4 „Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. При незаконни актове началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаваните административни актове, а при нищожните - това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия или бездействия на административните органи - от момента на преустановяването им“.

За времето от датата на влизане в сила на съдебното решение – 22.02.2023г. до възстановяване на сумата – 02.05.2023г., ищецът е бил лишен от възможността да разполага със собствените си средства, като е понесъл вреди под формата на

пропуснати ползи, които са реални, а не хипотетични и представляват законната лихва, за периода на задържане на сумата, чийто размер не следва да се доказва изрично. Липсата на необходимост от доказване на вреди в размер на законната лихва произтича от нормата на чл. 86, изр. 1 от ЗЗД. Само в случай, че кредиторът твърди претърпени вреди в по-висок размер, той ще следва по общия исков ред (арг. от чл. 86, изр. 2 ЗЗД), да установи с преки доказателства техния вид и размер, съобразно чл. 51 ЗЗД, респ. чл. 82 ЗЗД (в зависимост от източника на задължението-деликт или неизпълнен договор). След отмяната на решение № 000030-6794/26.07.2022г. за ищеца е възникнало право на възстановяване изцяло на недължимо заплатената на 19.05.2021г. държавна такса в размер на сумата от 100 000, 00 (сто хиляди) лева. От момента на влизане в сила на съдебното решение до 01.05.2023г. включително, ответникът не е предприел действия по връщането ѝ, като без правно основание тази сума е била задържана по сметката на НАП.

Размерът на пропуснатите ползи, които подлежат на обезщетение по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, поради техния сигурен характер, представлява лихвата за забава върху главницата до датата на възстановяването на сумата. Незаконносъобразно на „ХЕМУС ТУРС“ ЕООД е била отнета възможността да се разпорежда със собствените си средства, понасяйки вреди под формата на пропуснати ползи, съизмерими със законната лихва за забава.

В заключение, доказани са всички предпоставки за ангажиране на отговорността на НАП на основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ и за присъждане на обезщетение за имуществени вреди, които са настъпили в периода 22.02.2023г.-01.05.2023г., в резултат от незаконносъобразно издаден административен акт. Съгласно чл. 19, ал. 1 и ал. 3 ЗНАП, Националната агенция за приходите отговаря за вредите, причинени на физически и юридически лица от незаконни актове, действия или бездействия на нейни органи и служители при или по повод изпълнение на дейността им, като отговорността обхваща всички имуществени и неимуществени вреди и пропуснати ползи и се реализира по реда, предвиден в ЗОДОВ. При неизпълнение на парично задължение, кредиторът винаги има право на обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата - чл. 86 ЗЗД. Законната лихва се дължи на кредитора, без да се изисква от него да доказва, че действително е претърпял вреда, като се презумира, че вредата е равна на размера на лихвения процент по време на забавата. При направено изчисление с калкулатор, публично достъпен на интернет страницата на НАП, за периода 22.02.2023г.- 01.05.2023г. лихвата върху главницата е 2 188, 68 лева (две хиляди сто осемдесет и осем лева и шестдесет и осем стотинки).

При този изход на спора в полза на ищеца следва да се присъдят разноските, които представляват заплатена на 16.09.2025г. държавна такса по сметката на съда възлизаща на 25,00 (двадесет и пет) лева.

Мотивиран от гореизложеното, **АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - град**, II-ро отделение, 22 състав на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Национална агенция за приходите със седалище и адрес: [населено място], [улица], да заплати на **„ХЕМУС ТУРС“ ЕООД**, ЕИК[ЕИК], представлявано от Й. М. Р., със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], 7-ми км., ЗИТ, вх.2, етаж 3, обезщетение за периода 22.02.2023г.-01.05.2023г. за претърпени имуществени вреди в размер на сумата от 2 188, 68 лева (две хиляди сто осемдесет и осем лева и шестдесет и осем стотинки).

ОСЪЖДА Национална агенция за приходите със седалище и адрес: [населено място], [улица], да заплати на **„ХЕМУС ТУРС“ ЕООД**, ЕИК[ЕИК], представлявано от Й. М. Р., със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], 7-ми км., ЗИТ, вх.2, етаж 3, сумата от 25,00 (двадесет и пет) лева, на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България с касационна жалба в 14-дневен срок от получаване на съобщението до страните за неговото постановяване.

ПРЕПИС от акта да се връчи на страните на основание чл.138 АПК.

Съдия: